

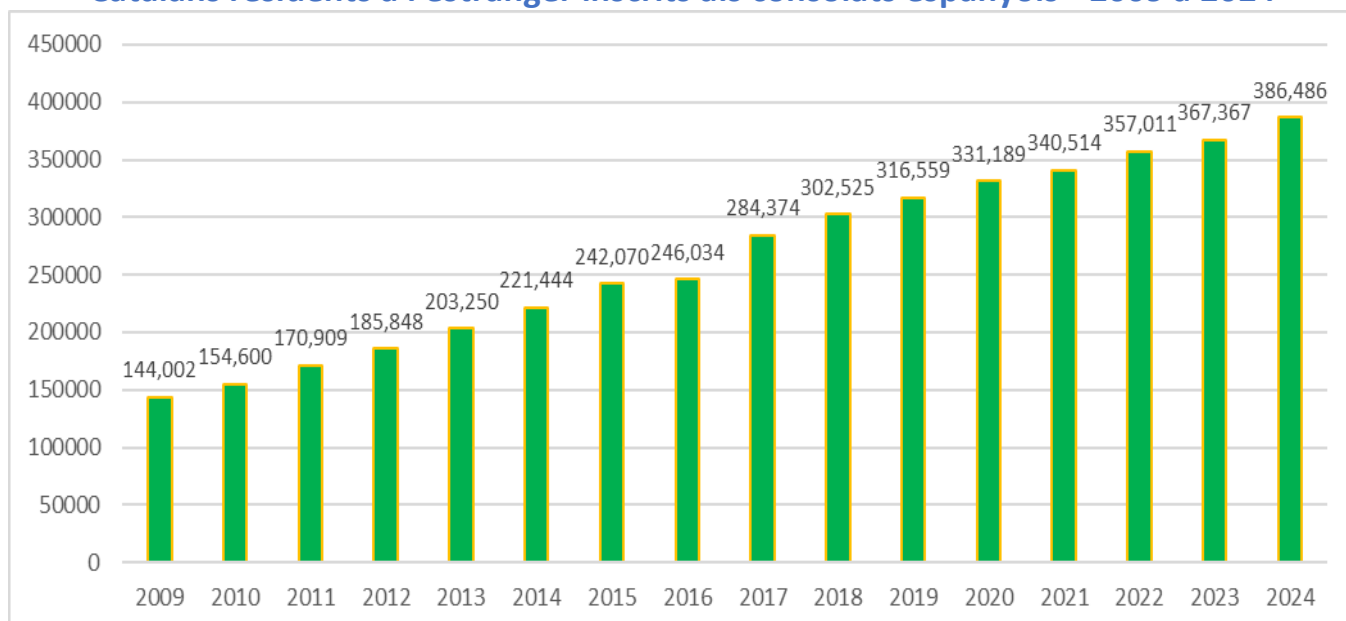
**La població catalana resident a l'exterior,
registrada als consolats, augmenta un 5,2% en un any i arriba a
386.486 persones a 1 de gener de 2024.**

**Augment significatiu dels retorns cap a Catalunya.
Tres de cada quatre noves inscripcions consulars a 2023
corresponen a nascuts fora de l'Estat espanyol.**

El 19 de març, l'INE (Instituto Nacional de Estadística), ha publicat les dades del '**Padrón de Españoles Residentes en el Extranjero**' (PERE) tancades a dia **1er de gener de 2024**. Aquestes dades de l'INE s'elaboren sobre la base dels registres consulars i inclouen la població inscrita per votar [els que formen part del CERA (Cens Electoral de Residents Absents)] i els menors de 18 anys.

Segons les dades de l'INE, **un total de 386.486 catalans estan inscrits als consolats espanyols d'arreu del món** (un augment de 19.119 en un any, el 5,2%) mentre que la xifra d'espanyols inscrits s'eleva a **2.908.649** (un augment de 118.832 residents exteriors en un any, el 4,2%). Aquestes xifres no inclouen les persones que han adoptat la nacionalitat del país d'acollida (de les quals no es difonen dades oficials) ni les segones o terceres generacions catalanes que han adoptat, normalment, la nacionalitat del país d'acollida.

Catalans residents a l'estranger inscrits als consolats espanyols - 2009 a 2024

Font: PERE (Padrón de Españoles Residentes en el Extranjero) - INE.

L'any 2023 s'ha caracteritzat, en el cas català, per **una represa significativa del creixement de la població resident a l'exterior amb un augment del +5,2% que és superior al de l'any anterior que va ser del +2,9%.**

Les altes consulars han estat 32.675 a 2024 però les 13.556 baixes en el mateix període han deixat el saldo migratori final en un augment de 19.119 persones.

Dels 386.486 catalans inscrits als consolats **117.119 (30,3%) han nascut en una de les quatre províncies catalanes, 20.284 (5,2%) en una altra província, 248.735 (64,4%) han nascut a l'estranger i per 348 (0,1%) no consta.**

L'augment de 19.119 persones en un any (el +5,2%), entre 2023 i 2024, és superior al d'anys anteriors: entre 2022 i 2023 (2,9%), entre 2021 i 2022 (4,8%) i entre 2019 i 2020 (4,6%) i confirma les estimacions de la Federació Internacional d'Entitats Catalanes (FIEC) respecte de l'augment constant i persistent al llarg dels anys del número de residents catalans a l'estranger tant per efecte dels canvis de domicili, del creixement vegetatiu de la població resident ja establerta i de la regularització amb les autoritats consulars espanyoles de situacions de residència que poden datar d'anys.

Als factors clàssics que expliquen els augments de la població catalana inscrita s'hi afegeix ara l'impacte creixent de les diverses iniciatives legislatives per a concedir la nacionalitat espanyola a col·lectius diversos. **Si som 386.846 catalans residents a l'exterior i només uns 138.000 procedeixen de Catalunya o d'altres províncies, d'on surten tots els altres ?**

- Persones beneficiàries de la Llei de Memòria Històrica de 2006 que ha atorgat la nacionalitat espanyola a 373.616 persones fins el 31 de desembre de 2022. S'han tramitat 491.177 sol·licituds amb 97.671 denegades. Es pot estimar que uns 60.000 'nous catalans de l'exterior' ho són per aquesta via.
- Persones beneficiàries de la Llei de 2015 de concessió de la nacionalitat espanyola als descendents del jueus sefardites expulsats d'Espanya. Des de 2015, s'han presentat 153.774 sol·licituds de les que 71.795 s'han acceptat (dades juny 2023 del Ministeri de Justícia). Es pot estimar que uns 4.000 'nous catalans de l'exterior' ho són per aquesta via.
- Persones beneficiàries de la Llei de la Memòria Democràtica de 2023. Els consolats han rebut 226.000 peticions para adquirir la nacionalitat espanyola en el primer any de vigència de la norma de les que s'han acceptat 110.000. Es calcula que pot arribar a beneficiar a unes 350.000 persones. Es pot estimar que, de moment, uns 13.000 'nous catalans de l'exterior' ho són ja per aquesta via i que podrien arribar a ser 75.000.

La conclusió és que una gran part de l'augment de la població catalana resident als consolats arriba per aquesta via i que, en una gran majoria de casos, es tracta de persones amb una vinculació i coneixement amb la realitat catalana molt baix o, en molts casos, gairebé nul.

Un efecte col·lateral de aquest increment del PERE per efecte de les recuperacions de nacionalitat és l'increment que comporta en el cens electoral. Això significa que, al menys en el curt termini, els augments de participació electoral derivats de la supressió del 'voto rogado' no arriben a compensar el creixement del cens i no es reflecteixen en augments significatius dels percentatges de participació electoral.

L'augment de residents catalans és general a gairebé totes les demarcacions consulars de tots els països.

Les xifres de 2024 representen **un augment de 242.884 en el número de catalans inscrits als consolats entre 2009 i 2024** quan s'inicia el moviment migratori degut a la crisi econòmica d'aquell moment, es consoliden moltes situacions familiars que passen d'emigració temporal o de residència no enregistrada al consolat a emigració permanent de llarga durada, a la consolidació familiar a l'exterior i a les recuperacions de nacionalitat espanyola.

Les conclusions d'aquestes primeres observacions, algunes de les quals ampliem en apartats posteriors, serien:

- **La població catalana resident a l'exterior i inscrita a consolats continua mostrant una tendència continuada a l'augment.**
- **L'emigració continua essent una solució a les dificultats econòmiques i laborals de moltes persones.**
- **El volum de sortides de catalans cap a l'estranger es manté encara en valors significatius.**
- **Els retorns des de l'estranger cap a Catalunya, que eren un fenomen poc significatiu en anys anteriors, mostren cada cop uns valors més a l'alça.**
- **Una part important de les noves inscripcions consulars provenen de naixements als països de residència i d'un ús molt intens de les possibilitats de recuperació de la nacionalitat espanyola.**

Distribució per sexes i edats

D'aquests 386.486 catalans inscrits al PERE a 1er de gener de 2024, els únics pels que una anàlisi de dades estadístiques resulta possible, **197.314 (51,1%) són homes i 189.172 (48,9%) són dones**. El gènere no ha estat mai una variable significativa en la decisió migratòria.

Per edats: 80.690 (el 20,9%) són menors de 16 anys, 250.807 (64,9%) tenen entre 16 i 64 anys i 54.989 (14,2%) tenen més de 65 anys.

El grup dels menors de 16 anys ha passat del 16,0% de 2009 al 20,9% a 2024 el que sembla indicar que la instal·lació fora de Catalunya afecta, cada cop més, famílies senceres i que el nombre de naixements de nens catalans a l'exterior augmenta significativament com bé ho reflecteixen les xifres dels registres consulars.

Els saldos d'inscripció consular: el nou fenomen del retorn

El saldo d'inscripcions consulars s'estableix a partir de la xifra de noves inscripcions al PERE que dona l'INE per l'any 2023 que és de 32.675 persones, en el cas català, i l'augment en el nombre de baixes d'inscrits al PERE que és, com indicat, de 13.556 persones, el que deixa un saldo positiu en les inscripcions de 19.119 persones.

L'any 2022 hi van haver, en el cas català, 26.580 noves inscripcions al PERE i 16.224 baixes i a 2021 7.634 noves inscripcions i 11.137 baixes. Les dades de l'Estadística de Migracions de l'INE per l'any 2021 indicaven 13.251 retorns (baixa consular i alta municipal) a Catalunya atès que l'alta municipal pot produir-se amb retard respecte del moment del retorn i no tothom que retorna a Catalunya havia

emigrat des de Catalunya. **El saldo migratori seria doncs encara lleugerament de més sortides que no pas retorns.**

Tot i així el fenomen del retorn té, des de fa uns anys, una importància creixent a Catalunya. Segons les dades de l'Estadística de Migracions de l'INE el **flux d'immigració de nacionalitat espanyola que retorna des de l'estranger i s'instal·la a Catalunya** (no tots necessàriament d'ascendència catalana) ha passat dels 4.817 a 2009 als 15.044 a 2019, 9.432 a 2020 (efecte COVID) i 13.251 a 2021.

A Catalunya, a diferència d'altres comunitats autònomes de l'estat, no hi ha encara una política de suport al retorn entesa com la suma de mesures per la repatriació del talent i el suport als retornats en situació precària. Serien els casos de l'Estratègia Valenciana del Retorn (adoptada el febrer de 2023), l'Estratègia Galicia Retorna 2023-2026 o l'Oficina del Retorno des del Ministeri espanyol. A Catalunya la única legislació sobre retorn és la **de la Llei 25/2002, de 25 de novembre, de mesures de suport al retorn dels catalans emigrats i llurs descendents, i de segona modificació de la Llei 18/199**, totalment inadaptada a la situació actual.

Amb la finalitat d'elaborar un norma més avançada i adequada amb el context actual el Govern de la Generalitat ha creat una **Comissió Interdepartamental per a l'Elaboració d'un Pla de retorn** –formada per nou departaments i coordinada pel Departament d'Acció Exterior i Unió Europea– que es reunirà periòdicament per establir les directrius i les línies estratègiques del pla. Des de la FIEC entenem que aquest futura Pla o llei ha d'incloure la dimensió **Repatriació del Talent** amb mesures específiques de millora de les condicions per a les carreres científiques en universitats i centres públics i concertats de recerca i en sectors (com el sanitari o altres) que presenten forts **dèficits de professionals** en el moment actual. També cal incorporar les persones en **situacions d'exclusió econòmica i social** i les dones afectades per **situacions de violència de gènere** per les que el retorn és la única solució.

Distribució per continents i països

La majoria dels catalans enregistrats als consolats es troben a **Europa, el que suposa un canvi de tendència en els darrers sis anys atès que fins aleshores era a Amèrica on es concentrava el gruix de l'emigració catalana. La xifra d'inscrits a Europa (202.343) és, a més, probablement molt inferior a la real**, atès que el lliure moviment de persones a l'espai de la Unió Europea fa que moltes persones no arribin a inscriure's mai als consolats espanyols o ho fan, a vegades, amb anys de retard.

Els països amb més inscrits són: França (56.496), Regne Unit (35.277), Alemanya (32.474), Suïssa (18.869), Andorra (16.655), Bèlgica (14.121), Països Baixos (6.300), Itàlia (6.125), Suècia (2.496), Irlanda (1.842), Dinamarca (1.725), Noruega (1.564) Portugal (1.435), Àustria (1.431), Turquia (1.315) i Luxemburg (1.160).

Hi ha presència catalana a tots els països europeus sense excepció i el nombre de catalans inscrits als consolats creix arreu sense excepció. Hi destaquen els creixements absoluts a 2023 al Regne Unit, França, Alemanya i Turquia.

La xifra d'inscrits al continent americà (un total de 164.203) augmenta també arreu. Els inscrits estan repartits a Argentina (32.802), Estats Units (27.201), Mèxic (20.550), Brasil (13.375), Equador (10.107), Xile (10.140), Veneçuela (7.612), Colòmbia (7.970), Perú (5.580), República Dominicana (4.912), Uruguai (4.351), Bolívia (3.835), Canadà (3.389), Cuba (3.050), Costa Rica (2.415), Panamà (1.801), Paraguai (1.730) i Guatemala (1.526).

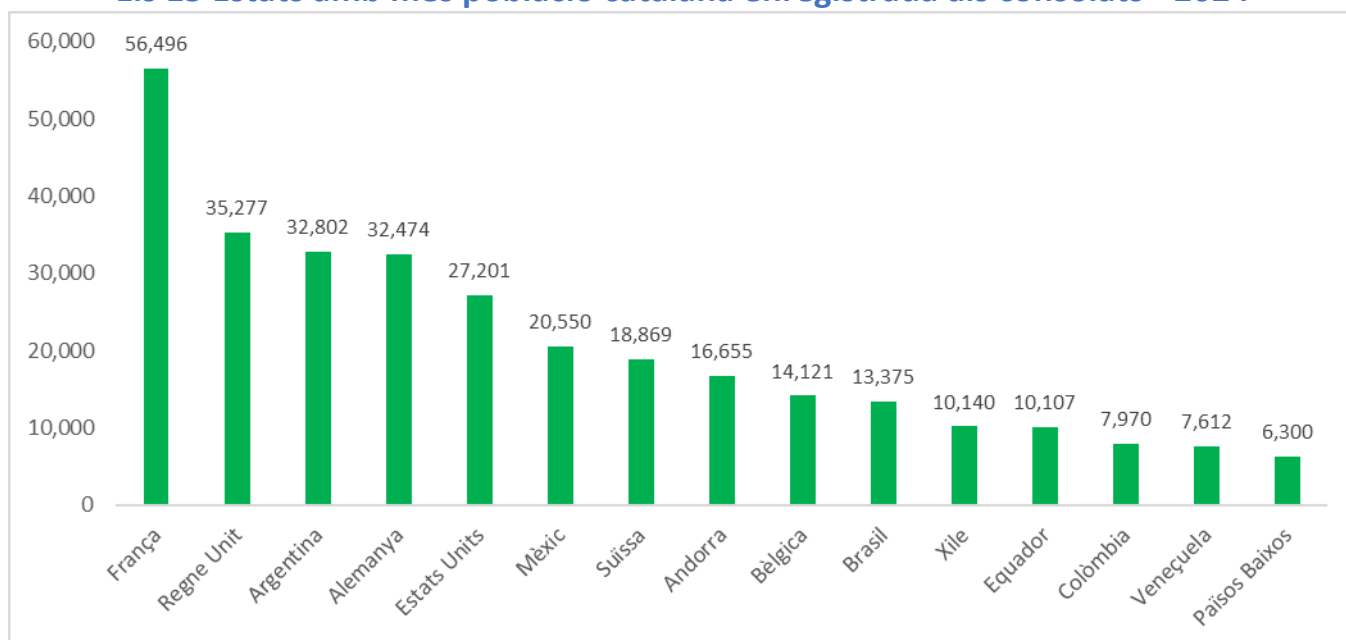
Hi ha presència catalana a tots els països americans sense excepció. Un augment significatiu només s'observa als Estats Units i s'observa també un fre a la forta reducció dels residents catalans a Veneçuela observada els darrers anys. Malgrat que es detecta un cert moviment de retorn producte del deteriorament de la situació laboral i de la seguretat a diversos països això es compensa amb les nombroses altes consulars per recuperacions de la nacionalitat espanyola explicades abans.

A més, un total de 10.212 catalans estan inscrits a consolats d'Àsia (dels quals 1.774 a Israel, 1.408 a Pakistan, 1.350 a Emirats Àrabs Units, 1.007 a Xina, 919 a Filipines, 835 al Japó i 517 a Singapur). En lleuger augment arreu.

Hi han 5.698 inscrits a Àfrica (dels quals 1.488 al Marroc, 1.062 a Gàmbia, 646 a Senegal, 299 a Guinea Equatorial i 234 a Sudàfrica) amb lleugers descensos arreu.

Finalment són 4.060 inscrits a Oceania (dels quals 3.649 a Austràlia i 405 a Nova Zelanda) amb valors lleugerament a l'alça.

Els 15 Estats amb més població catalana enregistrada als consolats - 2024

Font: PERE (Padrón des Españoles Residentes en el Extranjero) - INE.

La població del conjunt de l'Estat resident a l'exterior. Els casos del País Valencià i les Illes

La població del conjunt de l'Estat inscrita als consolats augmenta fins a 2.908.649. Són 118.3324 persones més (+4,2%) i és un augment significatiu respecte del de l'any anterior (+1,2%). En tots els casos, afortunadament estem encara molt lluny de les xifres d'emigració del període 1940/1960.

L'augment de residents catalans a l'exterior (+5,2%) és un punt superior a la mitjana estatal (+4,2%).

Dins les comunitats autònomes espanyoles, **Catalunya se situa com la tercera (fa vuit anys era la quarta) en número de residents a l'exterior** per darrera de Galícia (534.972) i Madrid (515.646) i per davant d'Andalusia (327.579), Canàries (193.213), Castella i Lleó (187.483), País Valencià (167.917), Astúries (142.275) i Euskadi (103.614).

Molts residents a l'exterior procedents del País Valencià i de les Illes formen part d'entitats catalanes de l'exterior i creiem doncs pertinent analitzar succintament les xifres de població exterior d'aquestes comunitats.

En el cas del País Valencià són 167.917 els inscrits als consolats espanyols d'arreu del món a 1er de gener de 2024. Un augment de 6.941 inscrits (+4,3%) respecte dels 160.976 inscrits a 1er de gener de 2023. L'augment és indicatiu d'una tendència molt sostinguda, similar a la de Catalunya, en el creixement la població valenciana resident a l'exterior i en les adquisicions de nacionalitat espanyola. Les xifres de 2024 representen **un augment de 98.480 en el número d'inscrits valencians als consolats entre 2009 i 2024** quan s'inicia el moviment migratori degut a la crisi.

La **distribució de la població valenciana a l'exterior** per països mostra que els que tenen un major nombre de residents a Europa són: França (36.192), Regne Unit (16.599), Alemanya (15.555), Suïssa (12.243), Bèlgica (5.017), Països Baixos (2.800) i Itàlia (2.637). A Amèrica són: Argentina (16.363), Estats Units (10.835), Equador (5.444), Mèxic (4.605), Brasil (4.223), Colòmbia (3.794) i Veneçuela (3.619).

En el cas de les Illes són 44.949 els inscrits als consolats espanyols d'arreu del món a 1er de gener de 2024. Un augment de 2.138 inscrits (+5,0%) respecte dels 42.811 inscrits a 1er de gener de 2023. També un lleuger augment indicatiu d'una tendència sostinguda en el creixement de la població de les Illes resident a l'exterior i en les adquisicions de nacionalitat. Les xifres de 2024 representen **un augment de 32.391 en el número d'inscrits de les Illes als consolats entre 2009 i 2024** quan s'inicia el moviment migratori degut a la crisi.

La **distribució de la població de les Illes a l'exterior** per països mostra que els que tenen un major nombre de residents a Europa són: França (4.366), Regne Unit (3.835), Alemanya (3.297), Bèlgica (3.113) i Suïssa (1.317). A Amèrica són: Argentina (8.713), Estats Units (3.085), Cuba (2.037), Equador (1.474), Uruguai (1.385), Xile (1.246) i República Dominicana (1.214).

[Les dificultats per a tenir bones estadístiques sobre la població exterior](#)

A aquests 386.486 catalans enregistrats oficialment caldria afegir també:

- Els que **no estan inscrits als consolats** (que representen segons dades disponibles per alguns països europeus una mitjana del 15% sobre inscrits). **Això elevaria el total estimat de catalans residents a l'exterior a unes 434.000 persones;**
- No hi ha xifres precises per a estimar les persones d'origen català que han adoptat la nacionalitat del seu país d'acollida i **renunciat a la nacionalitat espanyola;**
- Tampoc sobre quantes persones formen les **segones i terceres generacions** que tenen la nacionalitat del país de residència i que són, a molts països, les que conserven vives i actives moltes de les entitats catalanes de l'exterior.
- **El contrast entre les dades de l'INE i les fonts nacionals** que recullen les dades d'arribada d'espanyols (no hi ha desagregació per comunitats autònomes) és prou significatiu. El cas més paradigmàtic és el del **Regne Unit** on l'entitat que registra la xifra de persones que han obtingut el *National Insurance Number* (NIN), imprescindible per a tenir drets sanitaris i per treballar és tres vegades superior a les dades de l'INE: 12.141 noves inscripcions al PERE a 2017 mentre que van ser 35.514 les inscripcions d'espanyols enregistrades al NIN. En el cas d'**Alemanya** l'oficina estadística DESTASIS recull 187.665 residents espanyols mentre l'INE en recull 182.631 a 2022.

El 'Padrón de Españoles Residentes en el Extranjero' (PERE) és un registre administratiu on consten les persones que tenen la nacionalitat espanyola, sigui o no aquesta la seva única nacionalitat, viuen habitualment a l'estranger i el seu municipi d'inscripció és a Catalunya. Aquestes persones, registrades a les oficines consulars, només es consideren veïnes del municipi català a efectes electorals: en cap cas formen part de la població oficial del municipi. El PERE es constitueix sobre la base de les dades del Registre de Matrícula de cada Oficina Consular o Secció Consular de les Missions Diplomàtiques espanyoles que trameten al Instituto Nacional de Estadística (INE) la informació per l'elaboració i manteniment d'un fitxer central d'espanyols residents a l'estranger.

Malauradament **la inscripció consular no és obligatòria a Espanya** i, en un context de forta precarietat laboral per part de moltes de les persones que emigren, són molts els que no fan la inscripció consular. Només la fan molts mesos (o anys) després de la seva emigració, un cop han estabilitzat la seva situació, i alguns no arriben a fer-la mai. Les dificultats en els darrers anys per a exercir el dret de vot a l'exterior amb el pervers i antidemocràtic sistema del 'voto rogado' tampoc ha estat cap incentiu per a la inscripció consular.

Malgrat que, sense cap dubte, **el PERE sots-avalua el nombre total de residents catalans o espanyols a l'estranger (sobretot a Europa)** és, a falta d'altra font, el millor i únic instrument estadístic a la nostra disposició.

A més a més, hi ha **també els catalans residents a d'altres comunitats autònomes de l'Estat espanyol** que mantenen un vincle amb la comunitat d'origen (pels que una estimació només potser aproximada partint, això sí, de la dada oficial de l'INE de **431.926 nascuts a Catalunya i residents a la resta d'Espanya a 1er de gener de 2022**), tot això elevaria la xifra estimada i aproximada de catalans residents a l'exterior a un mínim d'unes **865.000 persones**.

[Els residents catalans a l'exterior i el dret de vot](#)

El PERE inclou tots els residents catalans o espanyols a l'exterior de totes les edats. **Els majors de 18 anys inscrits al PERE passen a formar part automàticament del CERA (Cens Electoral de Residents Absents).**

La Oficina del Censo Electoral ha publicat les dades del Cens Electoral de Residents Absents (CERA) a 1er de febrer de 2024 i **el nombre d'inscrits catalans, majors de 18 anys i amb dret de vot, se situa en 293.682**. Això representa un augment de 15.241 electors entre febrer de 2023 i febrer de 2024 i un augment de 38.519 electors respecte dels 255.163 inscrits que van tenir dret de vot en les eleccions al Parlament de Catalunya del 14 de febrer de 2021.

El nombre d'electors valencians inscrits al CERA (Cens Electoral de Residents Absents) amb **dret de vot a l'exterior** a 1er de febrer de 2024 és de **131.428**.

El nombre d'electors de les Illes inscrits al CERA (Cens Electoral de Residents Absents) amb **dret de vot a l'exterior** a 1er de febrer de 2024 és de **34.360**.

El CERA és el cens que permet als catalans de l'exterior poder votar en els diversos processos electorals en que tenen dret a fer-ho (eleccions generals, eleccions al Parlament de Catalunya, eleccions al Parlament Europeu i referèndums convocats per l'Estat). Les condicions de vot, tal i com va quedar de manifest en les darreres eleccions al Parlament de Catalunya i al Congrés de Diputats espanyol, han estat desastroses aquests darrers 11 anys atesa la **baixa qualitat democràtica de la LOREG (Llei orgànica de règim electoral general) amb el pervers sistema del 'voto rogado'** que va fer que únicament el 4,2% dels inscrits catalans podessin votar en les eleccions del 14 de febrer de 2021.

Finalment el procés de reforma de la LOREG, culminat a l'octubre de 2022, amb la reforma de l'article 75 i l'abolició del 'voto rogado', fa que **entrem en una nova etapa amb un nou sistema molt més democràtic que esperem augmentarà substancialment la participació dels electors exteriors** tot i que els augments del cens electoral fruit de les adquisicions de nacionalitat espanyola abans detallades suposen, de moment, un fre a augments significatius de la participació en les convocatòries més immediates.

Tot i aquestes dificultats, és important que tots els catalans de l'exterior que vulguin votar en els processos electorals o consultius que puguin celebrar-se properament **es donin d'alta, quan abans millor, en el Registre de Matrícula Consular en el seu consolat o Ambaixada per tal de ser donats d'alta al CERA i poder votar en tots els futurs, i decisius, processos electorals.**

[El Registre de Catalans i Catalanes Residents a l'Estranger](#)

L'any 2014 el Govern català va crear el '**Registre de Catalans i Catalanes Residents a l'Estranger**'. Això es va fer atesa la negativa de l'Estat de transferir a les comunitats autònomes les dades personals dels censats al PERE i la necessitat de millorar el coneixement de la població exterior per endegar polítiques de suport apropiades. En anys anteriors altres comunitats (Andalusia, Galícia) i ara Astúries i Aragó, van intentar o volen intentar la creació de registres similars. Malauradament en tots els casos ha estat un fracàs.

En el cas català també hi ha hagut un fracàs d'inscripció atesa l'absència de campanya institucional per a fer-lo conèixer i únicament unes 10.000 persones s'hi ha donat d'alta. **El registre podria ser una eina útil per un millor coneixement estadístic dels catalans de l'exterior si bé no podrà, en cap cas, substituir al PERE, i pot contribuir a una oferta de serveis adreçada als catalans de l'exterior.** Al mateix temps, pot tenir utilitat en el marc del que disposa la Llei de Consultes No Referendàries de 2014 (pendent de sentència al Tribunal Constitucional) per a facilitar la participació electoral dels catalans de l'exterior en processos participatius. **Instem a tots els catalans i catalanes de l'exterior a donar-s'hi d'alta.**

Des de la FIEC continuarem fent l'esforç de mantenir les comunitats catalanes de l'exterior i l'opinió pública catalana informades, sobre la base de les dades oficials publicades per l'INE, sobre la realitat demogràfica i migratòria dels catalans a l'exterior.

Pensem que el nivell d'atenció que rep aquesta situació objectiva de descapitalització intel·lectual i laboral que pateix Catalunya per part del Govern de Catalunya i per part de la majoria de forces polítiques, sindicals i socials és encara insuficient i les incerteses sobre el futur laboral de molts catalans, on l'opció migratòria pot tornar a ser l'única opció, mereixen, sens dubte, una atenció particular.

Som Catalunya Exterior, també som Catalunya !!!

Secretaria de la Federació Internacional d'Entitats Catalanes

Web: www.fiecweb.cat

Mail: fiec@fiecweb.cat

Facebook: <https://ja.cat/Q1PdH>

Twitter: [@FIEC1](https://twitter.com/FIEC1)

Instagram: [fiec_cat](https://www.instagram.com/fiec_cat)

Telegram: t.me/fiec_cat

Telèfon: 0034 93 4123294